

Geometry

EXERCISE - 5(B) HANDWRITTEN

SOLUTION

ePathshala

Ritesh

1. ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ଯେଉଁ ବୃତ୍ତର

(i) ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ 31.5 ମିଟର (ii) ବ୍ୟାସ 112 ସେ.ମି.

(iii) ପରିଧି 286 ସେ.ମି. (iv) ଅର୍ଦ୍ଧ ପରିଧି 44 ମି.

(i) $r = 31.5\text{m}$ $\text{Area} = \pi r^2 = \frac{22}{7} \times 31.5 \times 31.5 = 22 \times 4.5 \times 31.5 = 3118.5\text{sqm}$ (Ans)

(ii) $d = 112\text{cm} \Rightarrow r = \frac{112}{2} = 56\text{cm}$
 $\text{Area} = \pi r^2 = \frac{22}{7} \times 56 \times 56 = 22 \times 8 \times 56 = 9856\text{sqcm}$

(iii) ପରିଧି = 286 cm $\Rightarrow 2\pi r = 286\text{cm} \Rightarrow 2 \times \frac{22}{7} \times r = 286$
 $\Rightarrow r = \frac{13 \times 7}{2} = \frac{91}{2}$

$\text{Area} = \pi r^2 = \frac{22}{7} \times \frac{91}{2} \times \frac{91}{2} = \frac{11 \times 13 \times 91}{2} = \frac{13013}{2} = 6506.5\text{sqcm}$

(iv) ଅର୍ଦ୍ଧ ପରିଧି = 44m $\Rightarrow \pi r = 44 \Rightarrow \frac{22}{7} \times r = 44 \Rightarrow r = 14\text{m}$

$\text{Area} = \pi r^2 = \frac{22}{7} \times 14 \times 14 = 22 \times 28 = 616\text{sqm}$

2. (i) ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 154 ବର୍ଗମିଟର ହେଲେ, ଏହାର ବ୍ୟାସର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

(ii) ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 7546 ବର୍ଗ ମିଟର ହେଲେ, ଏହାର ପରିଧି କେତେ ?

(i) Given $\pi r^2 = 154\text{sqm}$

$\Rightarrow \frac{22}{7} \times r^2 = 154$

$\Rightarrow r^2 = 7 \times 7$

$\Rightarrow r = 7$

$d = 2 \times 7 = 14\text{m}$

(ii) Given $\pi r^2 = 7546$

$\Rightarrow \frac{22}{7} \times r^2 = 7546$

$\Rightarrow r^2 = 349 \times 7$

$= 49 \times 7 \times 7 \Rightarrow r = 49\text{m}$

$2\pi r = 2 \times \frac{22}{7} \times 49 = 308\text{m}$

ବୃତ୍ତକଳାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କରି ଯେଉଁ ବୃତ୍ତକଳାର

3. (i) ଚାପର ଡିଗ୍ରୀ ପରିମାପ 120° , ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ 28 ସେ.ମି.
(ii) ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 7546 ବର୍ଗ ମି. ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାପର ଡିଗ୍ରୀ ପରିମାପ 105° ।
(iii) ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃତ୍ତର ପରିଧି 396 ମିଟର ଏବଂ ଚାପର ଦୈର୍ଘ୍ୟ 36 ମିଟର।
(iv) ଚାପର ଦୈର୍ଘ୍ୟ 66 ମିଟର ଏବଂ ଚାପର ଡିଗ୍ରୀ ପରିମାପ 70° ।

$$(i) \frac{\theta}{360} = \frac{a}{\pi r^2} \Rightarrow \frac{120^\circ}{360^\circ} = \frac{a}{\frac{22}{7} \times 28 \times 28} \Rightarrow a = \frac{1}{3} \times 22 \times 4 \times 28$$
$$\Rightarrow a = \frac{2464}{3} = 821\frac{1}{3} \text{ sq cm}$$

$$(ii) \pi r^2 = 7546 \quad \theta = 105^\circ \quad \frac{\theta}{360} = \frac{a}{\pi r^2}$$
$$\Rightarrow \frac{105}{360} = \frac{a}{7546} \Rightarrow \frac{7}{24} \times 7546 = a \Rightarrow a = \frac{7 \times 3773}{12}$$
$$\Rightarrow a = \frac{26411}{12} = 2200\frac{11}{12}$$

$$(iii) 2\pi r = 396 \quad l = 36m$$
$$\Rightarrow 2 \times \frac{22}{7} \times r = 396$$
$$\Rightarrow r = 9 \times 7 = 63$$
$$\text{area} = \frac{1}{2} l r$$
$$= \frac{1}{2} \cdot 36 \times 63 = 18 \times 63$$
$$= (20-2) 63 = 1260 - 126$$
$$= 1134$$

$$(iv) l = 66m \quad \theta = 70^\circ$$
$$\frac{\theta}{360} = \frac{l}{2\pi r} \Rightarrow \frac{70}{360} = \frac{66}{2\pi r} \Rightarrow 2 \times \frac{22}{7} \times r = \frac{66 \times 360}{70} \Rightarrow r = 54$$

$$a = \frac{1}{2} \times 66 \times 54 = 33 \times 54 = 11 \times 162 = 1782 \text{ sq m}$$

4.

ବୃତ୍ତକଳାର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ଯାହାର

(i) କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 1848 ବର୍ଗ ମିଟର ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାପର ଡିଗ୍ରୀ ପରିମାପ 120°।

(ii) କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 48.4 ବର୍ଗ ଡେକାମିଟର ଓ ଚାପର ଦୈର୍ଘ୍ୟ 121 ମିଟର।

$$(i) a = 1848 \text{ sqm} \quad \theta = 120^\circ$$

$$\frac{\theta}{360^\circ} = \frac{a}{\pi r^2} \Rightarrow \frac{120}{360} = \frac{1848}{\pi r^2} \Rightarrow \frac{1}{3} = \frac{1848}{\pi r^2}$$

$$\Rightarrow \pi r^2 = 1848 \times 3 = 5544$$

$$\Rightarrow r = 42 \text{ m}$$

$$(ii) a = 48.4 \text{ sqdm} \quad l = 121 \text{ m} = 12.1 \text{ dm}$$

$$a = \frac{1}{2} l r \Rightarrow r = \frac{2a}{l} = \frac{2 \times 48.4}{12.1} = 8 \text{ dm} = 0.8 \text{ m}$$

5

ବୃତ୍ତକଳାର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଚାପର ଡିଗ୍ରୀ ପରିମାପ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର :

(i) ଯାହାର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ 36 ମିଟର, କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 792 ବର୍ଗ ମିଟର।

(ii) ଯାହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 924 ବର୍ଗ ସେ.ମି. ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 2464 ବର୍ଗ ସେ.ମି.

(iii) ଯାହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 231 ବର୍ଗ ମିଟର ଏବଂ ଚାପର ଦୈର୍ଘ୍ୟ 22 ମିଟର।

$$(i) r = 36 \text{ m} \quad a = 792 \text{ sqm} \quad \frac{\theta}{360^\circ} = \frac{a}{\pi r^2}$$

$$\Rightarrow \frac{\theta}{360} = \frac{792}{\pi \times 36 \times 36} \Rightarrow \theta = \frac{792 \times 7 \times 10}{22 \times 36} = 70^\circ$$

$$(ii) a = 924 \quad \pi r^2 = 2464 \quad \frac{\theta}{360} = \frac{a}{\pi r^2}$$

$$\Rightarrow \frac{\theta}{360} = \frac{924}{2464} = \frac{3}{8} \Rightarrow \theta = \frac{3}{8} \times 360 = 135^\circ$$

$$(iii) a = 231 \quad l = 22 \text{ m}$$

$$\Rightarrow a = \frac{1}{2} l r \Rightarrow r = \frac{2a}{l} = \frac{2 \times 231}{22} = 21 \text{ m}$$

$$\frac{\theta}{360} = \frac{l}{2\pi r} \Rightarrow \frac{\theta}{360} = \frac{22}{2 \times 22 \times 21} \Rightarrow \theta = 60^\circ$$

6. ଦୁଇଟି ଏକକେନ୍ଦ୍ରିକ ବୃତ୍ତର ଚାପର ଡିଗ୍ରୀ ପରିମାପ ସମାନ ହେଲେ ସଂପୃକ୍ତ ବୃତ୍ତକଳାଦ୍ୱାରା ଖେତ୍ରଫଳର ଅନ୍ତର କେତେ ହେବ ଯେତେବେଳେ

(i) ଚାପ ଦୁଇଟିର ଦୈର୍ଘ୍ୟର ଅନ୍ତର 25 ମି. ଓ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ସମଷ୍ଟି 80 ମି.

(ii) ଚାପ ଦୁଇଟିର ଦୈର୍ଘ୍ୟର ସମଷ୍ଟି 50 ସେ.ମି. ଓ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର 24 ସେ.ମି.

ବୃତ୍ତକଳାଦ୍ୱାରା ଖେତ୍ରଫଳର ଅନ୍ତର :

(i) $\frac{1}{2} \times$ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର \times ଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ସମଷ୍ଟି

(ii) $\frac{1}{2} \times$ ଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର \times ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ସମଷ୍ଟି
 $\frac{\theta}{360} \times \pi (R^2 - r^2)$

(i) ଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର : 25m ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ସମଷ୍ଟି : 80m

$$\text{Req. Ans} = \frac{1}{2} \times 25 \times 80 = 1000 \text{sqm}$$

(ii) ଗୁଣ ଦ୍ୱାରା ସମଷ୍ଟି : 50cm ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତର : 24cm

$$\text{Req. Ans} = \frac{1}{2} \times 50 \times 24 = 600 \text{sqcm}$$

7.

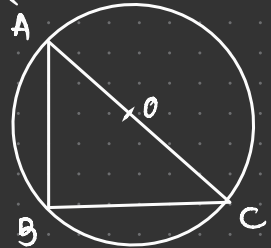
ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ x ବର୍ଗ ଏକକ। ଏହାର

- (i) ଅନ୍ତର୍ଲିଖିତ ସମକୋଣୀ ତ୍ରିଭୁଜର କର୍ଣ୍ଣର ଦୈର୍ଘ୍ୟ କେତେ ?
- (ii) ଅନ୍ତର୍ଲିଖିତ ବର୍ଗଚିତ୍ରର ବାହୁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ କେତେ ?
- (iii) ଅନ୍ତର୍ଲିଖିତ ସମବାହୁ ତ୍ରିଭୁଜର ବାହୁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ କେତେ ?

(i) ବୃତ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଲିଖିତ ସମକୋଣୀ Δ ର କର୍ଣ୍ଣ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସ ହୋଇଥାଏ।

ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ $\Rightarrow \pi r^2 = x$

$$\Rightarrow r = \sqrt{\frac{x}{\pi}} \Rightarrow 2r = 2\sqrt{\frac{x}{\pi}}$$

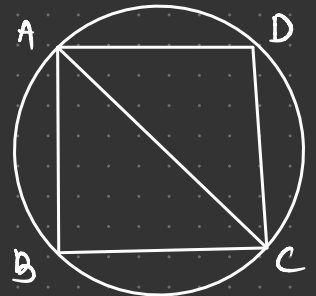
(ii) ବୃତ୍ତ ଅନ୍ତର୍ଲିଖିତ ବର୍ଗଚିତ୍ରର କର୍ଣ୍ଣ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସ ହୋଇଥାଏ।

ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ $\Rightarrow \pi r^2 = x$

$$\Rightarrow r = \sqrt{\frac{x}{\pi}} \Rightarrow 2r = 2\sqrt{\frac{x}{\pi}}$$

ବର୍ଗଚିତ୍ରର ବାହୁ 'a' ହେଲେ କର୍ଣ୍ଣ $\sqrt{2}a$

$$\sqrt{2}a = 2\sqrt{\frac{x}{\pi}} \Rightarrow a = \frac{2\sqrt{\frac{x}{\pi}}}{\sqrt{2}} = \sqrt{\frac{2x}{\pi}}$$

(iii) ଏକ ସମବାହୁ Δ ର ପରିବୃତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ଏହାର ଭିତ୍ତିରୁ 2:1 ଅନୁପାତରେ ଭାଗକରେ।

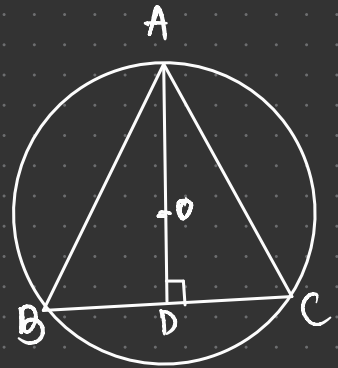
ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ $\Rightarrow \pi r^2 = x \Rightarrow r = \sqrt{\frac{x}{\pi}}$

ΔABC ର ଭିତ୍ତି = $AD = AO + OD$

$AO : OD = 2 : 1 \Rightarrow \sqrt{\frac{x}{\pi}} : OD = 2 : 1$

$\Rightarrow OD = \frac{1}{2}\sqrt{\frac{x}{\pi}} \quad AD = \frac{3}{2}\sqrt{\frac{x}{\pi}}$

B.W $AD = \frac{\sqrt{3}}{2}a \Rightarrow \frac{3}{2}\sqrt{\frac{x}{\pi}} = \frac{\sqrt{3}}{2}a \Rightarrow a = \sqrt{\frac{3x}{\pi}}$ (Ans)

8. ଦୁଇଟି ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଯଥାକ୍ରମେ 42 ସେ.ମି. ଓ 56 ସେ.ମି.। ଅନ୍ୟ ଏକ ତୃତୀୟ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ପ୍ରଥମୋକ୍ତ ବୃତ୍ତଦ୍ୱୟର କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ସମଷ୍ଟି ସହିତ ସମାନ ହେଲେ ତୃତୀୟ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

$$R_1 = 42 \text{ cm} \quad R_2 = 56 \text{ cm} \quad R_3 = ?$$

$$\text{Given } \pi R_1^2 + \pi R_2^2 = \pi R_3^2$$

$$\Rightarrow \pi (R_1^2 + R_2^2) = \pi R_3^2 \Rightarrow R_1^2 + R_2^2 = R_3^2$$

$$R_3^2 = 42^2 + 56^2 = 1764 + 3136 = 4900$$

$$R_3 = 70 \text{ cm}$$

$$\text{Alternative } 42^2 + 56^2 = R_3^2$$

$$\Rightarrow (14 \times 3)^2 + (14 \times 4)^2 = R_3^2$$

as we know (3,4,5) pythagorean triplets

hence $(14 \times 3)^2 + (14 \times 4)^2$ will be equal to $(14 \times 5)^2$

$$\Rightarrow R_3^2 = (14 \times 5)^2 \Rightarrow R_3 = 14 \times 5 = 70 \text{ cm}$$

9. ଗୋଟିଏ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ସହିତ ସମାନ। ସେମାନଙ୍କର ପରିସୀମାର ଅନୁପାତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

Given ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ

$$\Rightarrow a^2 = \pi r^2 \Rightarrow \frac{a^2}{r^2} = \pi \Rightarrow \frac{a}{r} = \sqrt{\pi}$$

ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର ପରିସୀମା : ବୃତ୍ତର ପରିସୀମା

$$\Rightarrow \frac{a}{r} = \sqrt{\pi} \Rightarrow \frac{4a}{2\pi r} = \frac{4\sqrt{\pi}}{2\pi} = \frac{2\sqrt{\pi}}{\pi} = \frac{2}{\sqrt{\pi}}$$

$$\frac{4a}{2\pi r} = \frac{2}{\sqrt{\pi}} \quad (\text{Ans})$$

10. ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ 5 ସେ.ମି.। ଏହାର 9 ଗୁଣ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ କେତେ ?

ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = $5\text{ cm} = r$ କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = πr^2

ଦିତ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = R ଦିତ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = πR^2

According to the question : $\pi R^2 = 9\pi r^2$

$\Rightarrow R^2 = 9r^2 \Rightarrow R = 3r = 3 \times 5 = 15\text{ cm}$

11. ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତର ପରିଧି ଯେତେ ଏକକ ଏହାଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ସେତିକି ବର୍ଗ ଏକକ ହେଲେ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ କେତେ ?

ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = r

According to the question : $2\pi r = \pi r^2$

$\Rightarrow 2r = r^2 \Rightarrow r = 2$ ଓକି

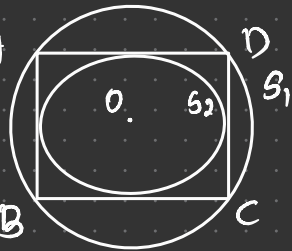
12. ଗୋଟିଏ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ C ବର୍ଗ ଏକକ। ଏହାର ଅନ୍ତର୍ଲିଖିତ ଓ ପରିଲିଖିତ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ କେତେ ?

ABCD ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = C ବର୍ଗ ଓକି
 Let's assume ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର ବାସ୍ତୁ = a

ABCD ରୁ କର୍ଣ୍ଣ S_1 ର ବାସ୍ତୁ

ଓକି $AB = BC = CD = AC$ ର ଦୈର୍ଘ୍ୟ

S_2 ର ବାସ୍ତୁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମାନ

ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = $a^2 = C \Rightarrow a = \sqrt{C}$

କର୍ଣ୍ଣ = $\sqrt{2}a \Rightarrow \sqrt{2}C$

$\Rightarrow S_1$ ର ବାସ୍ତୁ = $\sqrt{2}C \Rightarrow$ ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = $\frac{\sqrt{2}C}{2} = \sqrt{\frac{C}{2}}$

ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର ବାସ୍ତୁ = $\sqrt{C} = S_2$ ର ବାସ୍ତୁ

$\Rightarrow S_2$ ର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = $\frac{\sqrt{C}}{2}$

13.

ପ୍ରମାଣ କର ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଗୋଟିଏ ସମବାହୁ Δ ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ସହିତ ସମାନ ହେଲେ ବୃତ୍ତର

ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ଓ ତ୍ରିଭୁଜର ବାହୁର ଦୈର୍ଘ୍ୟର ଅନୁପାତ $\sqrt{\frac{\sqrt{3}}{4\pi}} : 1$ ହେବ ।

Let assume ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = r unit

ସମବାହୁ Δ ର ବାହୁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ = a unit

$$\text{ପ୍ରମାଣୁମ୍ଭାରେ} \quad \pi r^2 = \frac{\sqrt{3}}{4} a^2 \Rightarrow \frac{\pi r^2}{a^2} = \frac{\sqrt{3}}{4\pi} \Rightarrow \sqrt{\frac{\pi r^2}{a^2}} = \sqrt{\frac{\sqrt{3}}{4\pi}}$$

$$\Rightarrow \frac{r}{a} = \frac{\sqrt{\sqrt{3}/4\pi}}{1} \quad (\text{proved})$$

14.

ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ରର ପରିସୀମା 252 ସେ.ମି. ହେଲେ ଏହାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ରର ପରିସୀମା

$$= \pi r + 2r \Rightarrow r(\pi + 2)$$

$$\text{ପ୍ରମାଣୁମ୍ଭାରେ} \quad r(\pi + 2) = 252$$

$$\Rightarrow r \left(\frac{22}{7} + 2 \right) = 252 \Rightarrow r \left(\frac{22+14}{7} \right) = 252$$

$$\Rightarrow r \times \frac{36}{7} = 252 \Rightarrow r = 7 \times 7 = 49$$

ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ

$$= \frac{\pi r^2}{2} = \frac{1}{2} \times \frac{22}{7} \times 49 \times 49 = 11 \times 7 \times 49$$

$$= 11 \times 343 = 3773 \text{ sqcm}$$

15.

ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତର ପରିସୀମା ବ୍ୟାସ ଅପେକ୍ଷା 44 ମିଟର ଅଧିକ ହେଲେ ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର କ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କେତେ ?

$$\text{ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତର ପରିସୀମା} = \pi r + 2r$$

According to the question

$$\pi r + 2r = 2r + 44m$$

$$\Rightarrow \pi r = 44m \Rightarrow \frac{22}{7} \times r = 44m \Rightarrow \boxed{r = 14m}$$

$$\text{ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \frac{\pi r^2}{2} = \frac{1}{2} \times \frac{22}{7} \times 14 \times 14 = 11 \times 2 \times 14$$

$$= 11 \times 28$$

$$= 308 \text{ sqm}$$

16.

ଗୋଟିଏ ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର ପଡ଼ିଆର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 2772 ବର୍ଗ ମିଟର। ଏହି ପଡ଼ିଆକୁ ବାଡ଼ ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ କରିବାକୁ ହେଲେ ମିଟର ପ୍ରତି 37 ପଇସା ଦରରେ କେତେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେବ ?

$$\text{ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର ପଡ଼ିଆର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \frac{\pi r^2}{2} = 2772 \text{ sqm}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times \frac{22}{7} \times r^2 = 2772 \Rightarrow r^2 = 252 \times 7$$

$$\Rightarrow r^2 = 36 \times 7 \times 7 \Rightarrow r = 6 \times 7 = 42m$$

$$\begin{aligned} \text{ଅର୍ଦ୍ଧବୃତ୍ତାକାର ପଡ଼ିଆର ପରିସୀମା} &= \pi r + 2r = \frac{22}{7} \times 6 \times 7 + 84 \\ &= 132 + 84 = 216m \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ବାଡ଼ ଦେବାର ଖର୍ଚ୍ଚ} &= 216 \times 37 = 216 \times (40 - 3) = 8640 \\ &\quad - 648 \\ &\quad \hline &= 7992 \text{ ଟଙ୍କା} \end{aligned}$$

17.

ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତାକାର ରାସ୍ତାର ବାହାର ଓ ଭିତର ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସ ଯଥାକ୍ରମେ 56 ସେ.ମି. ଓ 42 ସେ.ମି. ।
ରାସ୍ତାଟିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

$$\text{ବାହାର ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = R = \frac{56}{2} = 28 \text{ cm}$$

$$\text{ଭିତର ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = r = \frac{42}{2} = 21 \text{ cm}$$

$$\text{ରାସ୍ତାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \pi R^2 - \pi r^2$$

$$= \pi (R^2 - r^2) = \pi (28^2 - 21^2)$$

$$= \pi (28+21)(28-21) = \pi \times 49 \times 7$$

$$= \frac{22}{7} \times 49 \times 7 = 98 \times 7 = 1078 \text{ sq cm}$$

18. 32 ମିଟର ବ୍ୟାସ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତାକାର ବଗିଚା ମଧ୍ୟରେ ତାହାର ସୀମାକୁ ଲାଗି ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତା ନିର୍ମିତ ହୋଇଛି । ରାସ୍ତାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 352 ବର୍ଗ ମିଟର ହେଲେ ଏହାର ପ୍ରସ୍ଥ କେତେ ?

$$\text{ବାହାର ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = \frac{32}{2} = 16 \text{ m} = R$$

$$\text{ରାସ୍ତାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = r$$

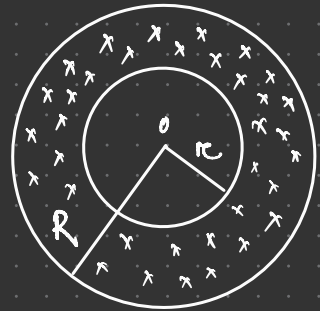
$$\text{ରାସ୍ତାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \pi (R^2 - r^2) = 352 \text{ sq m}$$

$$\Rightarrow \frac{22}{7} (16^2 - r^2) = 352$$

$$\Rightarrow (16^2 - r^2) = 16 \times 7 \Rightarrow 256 - r^2 = 112$$

$$\Rightarrow r^2 = 256 - 112 = 144 \Rightarrow r = 12$$

$$\text{ରାସ୍ତାର ପ୍ରସ୍ଥ} = R - r = 16 - 12 = 4 \text{ m}$$

19. ଦୁଇଟି ବୃତ୍ତର ପରିଧିର ସମଷ୍ଟି 220 ସେ.ମି.। କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ଅନ୍ତର 770 ବର୍ଗ ସେ.ମି। ବୃତ୍ତଦ୍ୱୟର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

Let's assume

$$\text{ନୂତ୍ତ(1) } S_1 \text{ ର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = R$$

$$\text{ନୂତ୍ତ(2) } S_2 \text{ ର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = r$$

$$S_1 \text{ ର ପରିଧି} = 2\pi R$$

$$S_2 \text{ ର ପରିଧି} = 2\pi r$$

$$S_1 \text{ ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \pi R^2$$

$$S_2 \text{ ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \pi r^2$$

$$\text{Given : } 2\pi R + 2\pi r = 220 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow 2 \times \frac{22}{7} \times (R+r) = 220 \Rightarrow R+r = 35 \text{ — (i)}$$

$$\text{Again } \pi R^2 - \pi r^2 = 770 \text{ sq cm}$$

$$\Rightarrow \frac{22}{7} (R^2 - r^2) = 770 \Rightarrow (R+r)(R-r) = 35 \times 7$$

$$\Rightarrow 35 (R-r) = 35 \times 7 \Rightarrow R-r = 7 \text{ — (ii)}$$

$$\text{Solving (i) \& (ii) } 2R = 42 \Rightarrow R = 21 \text{ \& } r = 14$$

20. ଗୋଟିଏ ଲୁହା ତାରକୁ ବର୍ଗାକୃତି କଲେ ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 484 ବର୍ଗ ସେ.ମି. ହୁଏ। ଯଦି ଏହାକୁ ବୃତ୍ତାକୃତି କରାଯାଏ ତେବେ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କେତେ ହେବ?

ପ୍ରଶ୍ନାନୁସାରେ : ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର ପରିମିତୀ = ବୃତ୍ତର ପରିମିତୀ

$$\text{ବର୍ଗକ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = 484 \text{ sq cm}$$

$$\text{" ବାହୁ} = \sqrt{484} = 22 \text{ cm}$$

$$\text{" ପରିମିତୀ} = 4 \times 22 \text{ cm}$$

$$\text{ବୃତ୍ତର ପରିମିତୀ} \Rightarrow 2\pi r = 4 \times 22 \Rightarrow 2 \times \frac{22}{7} \times r = 4 \times 22$$

$$\text{ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} \Rightarrow \pi r^2 = \frac{22}{7} \times 14 \times 14 = 616 \text{ sq cm}$$

21. ଦୁଇଟି ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସର ଅନୁପାତ 4 : 5। ଯଦି ପ୍ରଥମ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 352 ବର୍ଗ ସେ.ମି ହୁଏ; ଦ୍ୱିତୀୟର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

ଦୁଇଟି ବୃତ୍ତ C_1 ଓ C_2 ର ବ୍ୟାସର ଅନୁପାତ = 4 : 5

ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧର ଅନୁପାତ = 4 : 5

C_1 ର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = $4n$

C_2 ର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ = $5n$

C_1 ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ

C_2 ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = $\pi(5n)^2$

$$= \pi n^2$$

$$= \pi 25n^2 = \frac{22}{7} \times 25 \times 7 = 550 \text{ sq cm}$$

$$= \frac{22}{7} \times 4n \times 4n = 352$$

$$\Rightarrow n^2 = 7$$

22. ଏକ ବୃତ୍ତାନ୍ତର୍ଲିଖିତ ସମବାହୁ ତ୍ରିଭୁଜର ବାହୁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ $14\sqrt{3}$ ସେ.ମି. ହେଲେ, ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କେତେ ?

ଏକ ବୃତ୍ତାନ୍ତର୍ଲିଖିତ ସମବାହୁ Δ ର ଭୂଜାକୁ
 ବୃତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର O ଉପରେ ଭାଗ କରେ

$\Rightarrow 'O'$ AD କୁ $2:1$ ରେ ଭାଗ କରେ

$$\Rightarrow AO : OD = 2 : 1$$

$$\Rightarrow AO : AD = 2 : 3$$

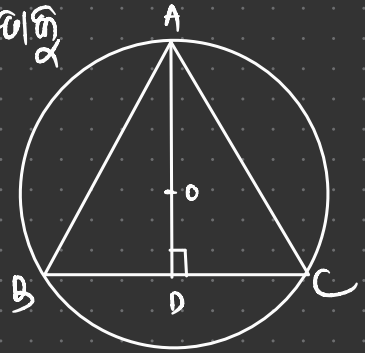
AO ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ

Given Δ ର ବାହୁର ଦୈର୍ଘ୍ୟ = $14\sqrt{3}$ cm

$$\Delta$$
 ର ଭୂଜା = $\frac{13}{2} \times$ ବାହୁ = $\frac{13}{2} \times 14\sqrt{3} = 21$ cm

$$\text{ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = \frac{21 \times 2}{3} = 14 \text{ cm}$$

$$\text{ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \pi r^2 = \frac{22}{7} \times 14 \times 14 = 616 \text{ sq cm}$$

23. ଗୋଟିଏ ସମବାହୁ ତ୍ରିଭୁଜର ଅନ୍ତଃବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 154 ବ.ମି. ହେଲେ, ତ୍ରିଭୁଜର ପରିସୀମା ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

ସମବାହୁ Δ ର ଅନ୍ତଃବୃତ୍ତର କେନ୍ଦ୍ର ଓହ୍ଲାଇ
ଭୁଜାକୁ 2:1 ରେ ଭାଗ କରେ ।

'O' point ADକୁ 2:1 ରେ ଭାଗ କରେ

$$\Rightarrow AO : OD = 2 : 1$$

$\Rightarrow OD : AD = 1 : 3$ ଓ OD Δ ର ଅନ୍ତଃବୃତ୍ତର ମାଧ୍ୟକ୍ଷ

Given ଅନ୍ତଃବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = 154 sqm

$$\Rightarrow \pi r^2 = 154 \Rightarrow \frac{22}{7} \times r^2 = 154$$

$$\Rightarrow r^2 = 7 \times 7$$

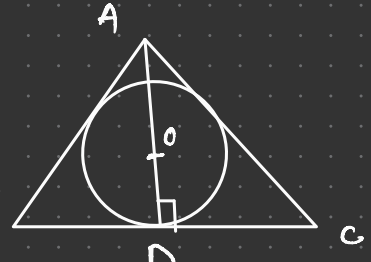
$$\Rightarrow r = 7m = OD$$

$$\Rightarrow AD = 3 \times OD = 21m$$

ସମବାହୁ Δ ର ପାର୍ଶ୍ଵ 'a' ହେଲେ ଭୁଜା = $\frac{\sqrt{3}}{2} a = 21$

$$\Rightarrow a = \frac{21 \times 2}{\sqrt{3}}$$

ସମବାହୁ Δ ର ପରିସୀମା = $3a = \frac{3 \times 21 \times 2}{\sqrt{3}} = 42\sqrt{3}m$

24. ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତରେ ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତକଳାର ଚାପର ଦୈର୍ଘ୍ୟ ଅନ୍ୟ ଏକ ବୃତ୍ତକଳାର ଚାପର ଦୈର୍ଘ୍ୟର ତିନିଗୁଣ। ପ୍ରଥମଟିର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 9 ବର୍ଗ ସେ.ମି. ହେଲେ ଦ୍ୱିତୀୟ ବୃତ୍ତକଳାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ କେତେ ?

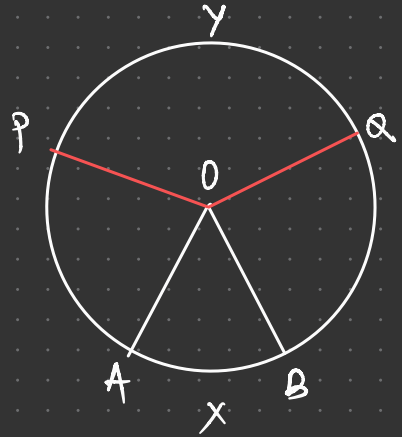
Given : $\widehat{PQR} = 3 \widehat{AXB}$

OPQR ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = 9 ବର୍ଗ ସେ.ମି.

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \widehat{PQR} \times r = 9$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times 3 \widehat{AXB} \times r = 9$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \widehat{AXB} \times r = 3 \text{ ବର୍ଗ ସେ.ମି.}$$

25. ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତକଳା ଆକାର ବିଶିଷ୍ଟ କୌଣସି କ୍ଷେତ୍ରର ଚାରିପାଖରେ ବାଡ଼ ଦେବା ପାଇଁ ମିଟରକୁ ଟ.1.50 ହିସାବରେ ଟ.75 ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଲା। ବୃତ୍ତକଳାର ଚାପର ତିନି ପରିମାପ 90° ହେଲେ ତାହାର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ କେତେ ?

ବୃତ୍ତ ଜଳାର ପରିମାପ = କ୍ଷେତ୍ରର ପରିମାପ

ବାଡ଼ ଦେବାକୁ total ଖର୍ଚ୍ଚ = 75/- ବାଡ଼ ଦେବାକୁ ଦର = 1.5/m

$$\text{କ୍ଷେତ୍ରର ପରିମାପ} = \frac{75}{1.5} = \frac{75 \times 2}{1.5 \times 2} = \frac{150}{3} = 50 \text{ m}$$

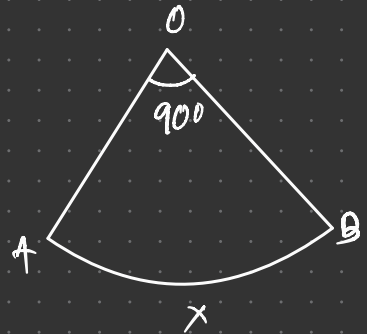
ବୃତ୍ତଜଳାର ପରିମାପ = $\widehat{AXB} + 2r$

$$= \theta r + 2r \Rightarrow \frac{\pi r}{2} + 2r = 50 \text{ m}$$

$$\Rightarrow r \left(\frac{\pi}{2} + 2 \right) = 50 \Rightarrow r \left(\frac{\pi + 4}{2} \right) = 50$$

$$\Rightarrow r = \frac{50 \times 2}{\pi + 4} = \frac{50 \times 2}{\frac{22}{7} + 4} = \frac{50 \times 2 \times 7}{22 + 28}$$

$$= \frac{50 \times 2 \times 7}{50} = 14 \text{ m}$$

26.

7 ସେ.ମି. ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ବିଶିଷ୍ଟ ତିନୋଟି ବୃତ୍ତ ପରସ୍ପରକୁ ସ୍ପର୍ଶ କରନ୍ତି। ବୃତ୍ତମାନଙ୍କର ବହିଃସ୍ଥ ମାତ୍ର ସେମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ କ୍ଷେତ୍ରର କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ଦଶମିକ ଦୁଇସ୍ଥାନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସନ୍ନମାନ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର।

$$(\sqrt{3} \approx 1.73), (\pi \approx 3.14)$$

ΔABC ଏକ ସମବାସ୍ତୁ Δ ରୁ

$$\text{ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ} = 7\text{cm} + 7\text{cm} = 14\text{cm}$$

$$\Delta \text{ ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \frac{\sqrt{3}}{4} (\text{ସମସ୍ତ})^2 = \frac{\sqrt{3}}{4} \times 14^2$$

$$\begin{aligned} \text{A ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} &= \text{B ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} \\ &= \text{C ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} \end{aligned}$$

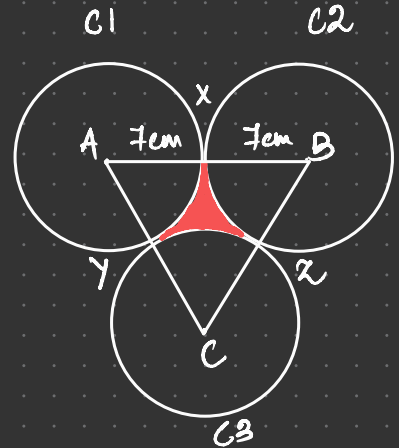
$$\text{A ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \frac{1}{2} \times r \times r \times \pi = \frac{1}{2} \times \frac{\pi}{3} \times 7 \times 7$$

$$\text{Marked regionର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \frac{\sqrt{3}}{4} \times 14^2 - 3 \times \frac{1}{2} \times \frac{\pi}{3} \times 7 \times 7$$

$$= \sqrt{3} \times 7 \times 7 - \frac{\pi}{2} \times 7 \times 7 = 49 \left(\sqrt{3} - \frac{\pi}{2} \right)$$

$$= 49 \left(1.73 - \frac{3.14}{2} \right) = 49 (1.73 - 1.57)$$

$$= 49 (0.16) = \frac{49 \times 16}{100} = \frac{16 (50-1)}{100} = \frac{800-16}{100} = \frac{784}{100} = 7.84 \text{ sq cm}$$

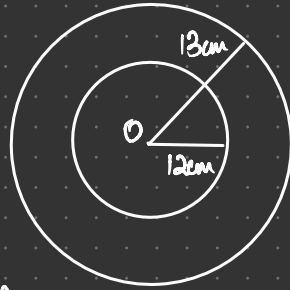
27.

ଅନ୍ତଃବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ 12 ସେ.ମି. ଓ ବହିଃବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ 13 ସେ.ମି. ହୋଇଥିବା ଏକ ବଳୟର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ସହ ସମାନ ହେଲେ ବୃତ୍ତଟିର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

$$\begin{aligned} \text{ବଳୟର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} &= \pi(13^2 - 12^2) \\ &= \pi(13+12)(13-12) = 25\pi \end{aligned}$$

ପ୍ରଶ୍ନାନୁସାରେ

$$\begin{aligned} \text{ବଳୟର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} &= \text{ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} \\ \Rightarrow 25\pi &= \pi R^2 \Rightarrow R = 5 \text{ cm} \end{aligned}$$

28.

ଗୋଟିଏ ବୃତ୍ତରେ ଅଙ୍କିତ ଏକ ବୃତ୍ତକଳାର ଚାପ \widehat{AXB} ର ଡିଗ୍ରୀ ପରିମାପ 60° । ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ \overline{OA} , \overline{OB} ଏବଂ \widehat{AXB} କୁ ସ୍ପର୍ଶ କରୁଥିବା ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ 9π ବର୍ଗ ଏକକ ହେଲେ,

- (i) ପ୍ରଥମ ବୃତ୍ତର ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।
- (ii) $OAXB$ ବୃତ୍ତକଳା ଓ ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଅଙ୍କିତ ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳର ଅନୁପାତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

draw : Extend OA to point M
 Extend OB to point N
 line \overline{MN} $OM = ON$

OMN ଏକ ସମବାସ୍ତୁ Δ

ସମବାସ୍ତୁ Δ ର ଅନ୍ତର୍ଲିଖିତ ବୃତ୍ତର

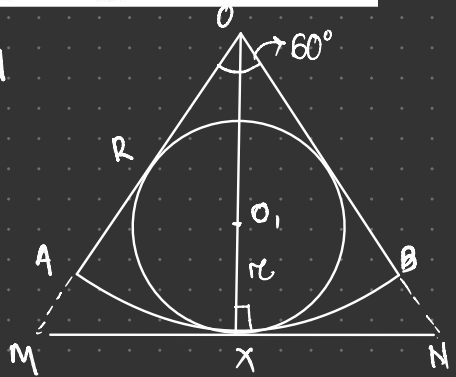
କେନ୍ଦ୍ରଟିକୁ ଡିଗ୍ରୀର ଡିଗ୍ରୀକୁ 2:1 ଅନୁପାତରେ ଭାଗ କରେ ।

Given : ବୃତ୍ତର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = $9\pi = \pi r^2 \Rightarrow r^2 = 9 \Rightarrow r = 3$

$O_1X = 3 \Rightarrow OX = 3O_1X = 9$

ବୃତ୍ତକଳାର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ = $\frac{1}{2}l\pi = \frac{1}{2} \times \frac{\pi}{3} \times R^2 = \frac{1}{2} \times \frac{\pi}{3} \times 9 \times 9$

Req. Ans: $\frac{\pi \times 9 \times 9}{2 \times 3 \times 9\pi} = 3:2$

29.

8 ସେ.ମି. ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ବିଶିଷ୍ଟ ବୃତ୍ତରେ

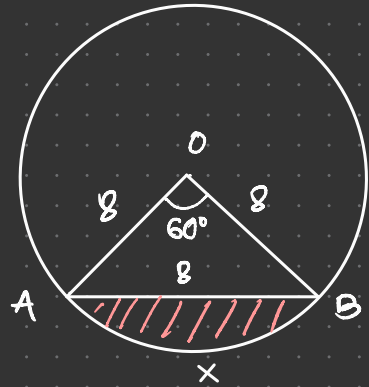
(i) 8 ସେ.ମି. ପରିମିତ ଜ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଛେଦିତ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

(ii) $8\sqrt{2}$ ସେ.ମି. ଦୈର୍ଘ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ଜ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ଛେଦିତ କ୍ଷୁଦ୍ରତର ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର ।

$$(\sqrt{3} \approx 1.732)(\pi \approx 3.141)$$

ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ =

ବୃତ୍ତକଳା $OAXB$ ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ -
 ΔOAB ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ

(i)

$$\begin{aligned} & \frac{1}{2} \pi r^2 - \frac{1}{2} (j\gamma)^2 \\ &= \frac{1}{2} \times \frac{\pi}{3} \times 8 \times 8 - \frac{1}{2} \times 8 \times 8 \\ &= \frac{64}{2} \left(\frac{\pi}{3} - \frac{1}{2} \right) = 32 \left[\frac{3.141}{3} - \frac{1.732}{2} \right] \\ &= 32 (1.047 - 0.866) = 32 \times 0.181 = 5.792 \text{ sq cm} \end{aligned}$$

(ii)

ΔOAB ଓକି ସମକୋଣୀ ସମଦ୍ୱିବାହୁ Δ

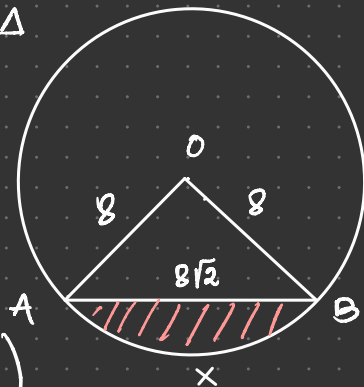
$$OA^2 + OB^2 = AB^2$$

$$\frac{1}{2} \pi r^2 - \frac{1}{2} \times OA \times OB$$

$$= \frac{1}{2} \times \frac{\pi}{2} \times 8 \times 8 - \frac{1}{2} \times 8 \times 8$$

$$= 32 \left(\frac{\pi}{2} - 1 \right) = 32 \times \left(\frac{3.141}{2} - 1 \right)$$

$$= 16 (3.141 - 2) = 16 \times 1.141 = 18.256 \text{ sq cm}$$

30.

20 ସେ.ମି. ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ବୃତ୍ତରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ 60° କୋଣ ଉତ୍ପନ୍ନ କରୁଥିବା ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର । ($\sqrt{3} \approx 1.732$)($\pi \approx 3.141$)

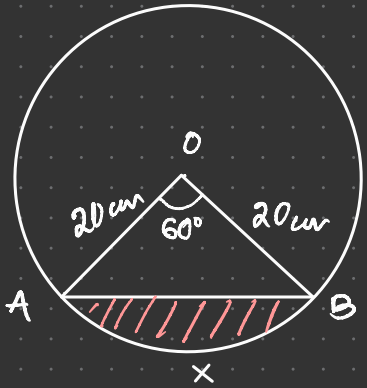
ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ =

ବୃତ୍ତକଳା $OA \times OB$ ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ -

ΔOAB ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ

$$= \frac{1}{2} \theta \pi r^2 - \frac{\sqrt{3}}{4} (OA)^2$$

[$\because OAB$ ଏକ ସମବାହୁ
 Δ ହେବ]

$$= \frac{1}{2} 60^\circ \pi \cdot 20^2 - \frac{\sqrt{3}}{4} (20)^2 = \frac{1}{2} \times \frac{\pi}{3} \times 20 \times 20 - \frac{\sqrt{3}}{4} \times 20 \times 20$$

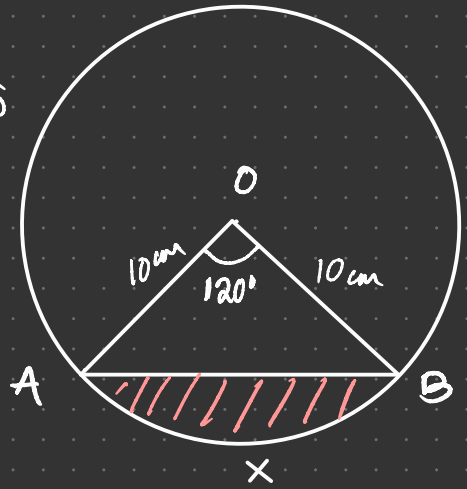
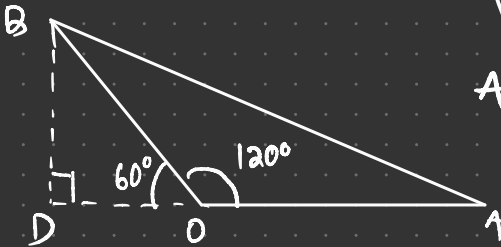
$$= \frac{20 \times 20}{2} \left[\frac{\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{2} \right] = 200 \left[\frac{3.141}{3} - \frac{1.732}{2} \right]$$

$$= 200 [1.047 - 0.866] = 200 \times 0.181 = 36.2 \text{ sq cm}$$

31.

10 ସେ.ମି. ବ୍ୟାସାର୍ଦ୍ଧ ବିଶିଷ୍ଟ ଏକ ବୃତ୍ତରେ କେନ୍ଦ୍ରରେ 120° କୋଣ ଉତ୍ପନ୍ନ କରୁଥିବା ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ ନିର୍ଣ୍ଣୟ କର । ($\pi \approx 3.141$) ($\sqrt{3} \approx 1.732$)

ବୃତ୍ତଖଣ୍ଡର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ =
 ବୃତ୍ତକଳା OAB ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ
 - ΔOAB ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ

$$\text{In } \Delta BDO \quad \angle BOD = 60^\circ \quad \sin 60^\circ = \frac{BD}{BO}$$

$$\Rightarrow BD = BO \sin 60^\circ$$

$$\Delta OAB \text{ ର କ୍ଷେତ୍ରଫଳ} = \frac{1}{2} \times \text{ଭୂମି} \times \text{ଉଚ୍ଚତା} = \frac{1}{2} \times OA \times BD$$

$$= \frac{1}{2} \times OA \times OB \sin 60$$

$$\text{Req ans: } \frac{1}{2} L \times \pi - \frac{1}{2} OA \times OB \sin 60$$

$$= \frac{1}{2} \times \theta^\circ \pi \times r^2 - \frac{1}{2} \times OA \times OB \sin 60$$

$$= \frac{1}{2} \times \frac{2\pi}{3} \times 10 \times 10 - \frac{1}{2} \times 10 \times 10 \times \frac{\sqrt{3}}{2} = 100 \left(\frac{\pi}{3} - \frac{\sqrt{3}}{4} \right)$$

$$= 100 \left[\frac{3.141}{3} - \frac{1.732}{4} \right] = 100 (1.047 - 0.433)$$

$$= 100 \times 0.614 = 61.4 \text{ sq cm}$$